

Debreceni Ítéltábla
Bhar.III.646/2025/17.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2026. március 31. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és a 2026. április 14. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2025. szeptember 24. napján kihirdetett 3.Bf.109/2025/20. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondja ki csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont].

Ezért 2 (kettő) év szabadságvesztés büntetésre, 300 (háromszáz) napi tétel, napi tételenként 1000 (egyezer) forint pénzbüntetésre és 5 (öt) év egyéni vállalkozói tevékenység gyakorlásától eltiltásra ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának esetére annak végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg azzal, hogy a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A kiszabott 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni, melynek során egynapi szabadságvesztés egynapi tétel pénzbüntetésnek felel meg.

Kötelezi a vádlottat az eljárás során felmerült 134.920 (egyszázharmincnégyezer-kilencszázhusz) forint bűnügyi költség megfizetésére az állam részére.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú bíróság 2024. október 16. napján is tárgyalást tartott az ügyben, 2025. január 23. napján pedig csak ítélethirdetésre került sor.

A vádlott lakcíme: cím15

A harmadfokú határozat ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Járásbíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) CV. Fejezete szerinti pótmagánvádas eljárásban 2025. január 23. napján kihirdetett 32.B.836/2022/59. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 vádlottat csalás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], ezért „halmazati büntetésül” 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg azzal, hogy végrehajtásának elrendelése esetére abból legkorábban kétharmad rész, de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Kötelezte a vádlottat a felmerült 134.920 forint bűnügyi költség megfizetésére az állam részére.

[2] Az ítélet ellen a pótmagánvádló jogi képviselője által a büntetés súlyosítása érdekében bejelentett fellebbezés nyomán eljárva a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2025. szeptember 24. napján kihirdetett ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, a vádlottat bizonyítottság hiánya miatt [Be. 566. § (1) bekezdés c) pont] felmentette csalás bünteténél [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] vádja alól, pótmagánvádló pótmagánvádlót kötelezte az állam részére 134.920 forint bűnügyi költség, míg a vádlott védője részére további 108.500 forint díj megfizetésére.

[3] A másodfokú ítélettel szemben annak kihirdetését követően a pótmagánvádló és jogi képviselője jelentettek be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása érdekében. A vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették.

[4] A pótmagánvádló jogi képviselője fellebbezése írásbeli indokolásában rámutatott arra, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság mely jelentős tények figyelmen kívül hagyásával jutott arra a téves következtetésre, hogy nem bizonyítható a vádlott pótmagánvádló irányába kifejtett szándékos tévedésbe ejtő magatartása. Ezzel szemben olyan zárt logikai láncolat állapítható meg, mely alapján megalapozott következtetés vonható arra, hogy a vádlott, kihasználva a pótmagánvádló és közte korábban már kialakult bizalmi, üzleti

kapcsolatot, tudatosan, szándékosan tévedésbe ejtette a pótmagánvádlót arra vonatkozóan, hogy a garanciajegyeket szabályszerű, jogszerű vámeljáráshoz fogja felhasználni. Mindezek alapján a másodfokú ítélet megváltoztatását, a vádlottal szemben az elsőfokú ítéletben kiszabott szabadságvesztés büntetésnél súlyosabb tartamú büntetés kiszabását, annak próbaidőre történő felfüggesztése mellőzését, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[5] A pótmagánvádló harmadfokú eljárásban meghatalmazott jogi képviselője a korábbi jogi képviselő által írtakat fenntartva, azokat kiegészítve, a másodfokú ítélet Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjai szerinti részbeni megalapozatlanságára hivatkozással a tényállás általa részletezettek szerinti pontosítására, kiegészítésére tett indítványt. Álláspontja szerint a törvényszék nem értékelte a vádlotti szándék vonatkozásában a rendelkezésre álló, tényállásban is rögzített tényeket, a bizonyítékok értékelése során logikai hibát vétve téves ténybeli és jogi következtetést vont le. Az irányadó jogszabályi rendelkezésre figyelemmel a vádlott nem volt jogosult a garanciajegyek felhasználására, az árutovábbítási eljárás során hamis okiratokat használt fel, mely kétséget kizáróan alátámasztja, hogy szándéka mindösszesen a vámáru vámfizetési kötelezettség megfizetése nélküli vámunió területére beléptetése volt, és nem pedig a jogszabályok szerinti árutovábbítási eljárás lefolytatása. Iratellenes a másodfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint az eljárás során nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a vámáru Magyarország területét nem hagyta el, az esetleges Ausztria irányába történő közlekedés felvetése pedig a vádlotti védekezéssel is ellentétes. Elsődlegesen nem is ennek, hanem annak van jelentősége, hogy a vámáru a vámunió területét elhagyta-e vagy sem. Eerre vonatkozóan pedig mind az első- mind a másodfokú bíróság egybehangzó megállapítást tett, mely szerint a vámáru nem érkezett meg a rendeltetési vámhivatalhoz, a vámáru a vámunió területéről nem került kiléptetésre. A vádlott pedig azzal ejtette tévedésbe a pótmagánvádlót, hogy a garanciajegyeket olyan árutovábbítási eljáráshoz kívánja igénybe venni, amelynek a célja, hogy a vámáru a vámunió területét elhagyja, ezzel szemben azokat valójában mindösszesen a vámunió területére történő beléptetéshez kívánta felhasználni. Mivel a teljes vámterhet/jövedéki terhet nem kívánta (nem tudta) megfizetni, ezért volt szüksége a garanciajegyek felhasználására, amelyek a rendszerben „élesítésre” kerültek. A vádlott a legális, jogszabályoknak megfelelő árutovábbítási eljárást sem kezdte meg ténylegesen, hiszen már a vámunió (Magyarország) területére történő beléptetéskor is hamis okmányokat használt fel. Mindezek alapján megállapítható, hogy a pótmagánvádlót tévedésbe ejtette az általa megvalósítani kívánt árutovábbítási eljárással kapcsolatosan, azt a jogszabályoknak megfelelően nem kezdte meg, a vámárut sem az eredeti, általa megjelölt vámhivatalhoz nem szállította le, sem a vámunió területéről nem léptette ki. Ezzel a magatartásával a pótmagánvádlónak meg nem térült kárt okozott.

[6] A vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakra tett írásbeli észrevételében hivatkozott arra, hogy a vádlott csupán fuvarozóként vett részt a szállításban, az áru továbbítását megbízója utasításai szerint kellett teljesítenie, nem zárható ki annak lehetősége, hogy annak Magyarországra történő beléptetését követően kapott olyan utasítást, hogy a vámárut nem kell a görögországi hajózási vállalatához elvinni. Ezt a feltevést erősíti a Bari kikötőjébe történő bejelentkezés is. Az egyedi garanciajegy-felhasználási szerződés megkötésekor még nem feltételezhette, hogy a vámeljáráshoz a felelősségét meg fogják állapítani a vámáru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásában és emiatt a pótmagánvádló

cégét kötelezik a nagyoösszegű vám-és adóteher megfizetésére. A vámeljárásban beszerzett bizonyítékok alapján költségvetési csalás megállapításának lehetett volna helye, azonban a NAV kizárólag hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt tett feljelentést, ebben is állapította meg később a bíróság a vádlott bűnösségét. A másodfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a garanciajegyekhez kapcsolódó szerződés megkötése kapcsán nem állapítható meg kétséget kizáróan a csalárd szándéka. A pótmagánvád szempontjából kizárólag annak van jelentősége, hogy a vádlott a szerződés aláírásakor tévedésbe akarta-e ejteni a pótmagánvádlót, kifejezetten károkozási célzattal, egyenes szándékkal járt-e el. Ennek megállapításához azonban nem állnak rendelkezésre az objektív és zárt rendszert alkotó bizonyítékok.

[7] Az ítéltábla a pótmagánvádló és jogi képviselőjének másodfellebbezését a Be. 620. § (1) bekezdése alapján – utalva a Be. 617. §-ra is – nyilvános ülésen bírálta el.

[8] A nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője fenntartva a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakat, azokat azzal egészítette ki, hogy a vádlott tisztában volt az árutovábbítási eljárás menetével, tudta, hogy ha a vámáru nem hagyja el a vámunió területét, a sértett elveszti a biztosítékot. Ehhez képest már a vámeljárás megkezdésekor is megtévesztő magatartást tanúsított, ebből is következtetni lehet arra, hogy szándéka arra irányult, hogy jogellenesen biztosítékot szerezzen annak érdekében, hogy a vámeljárást jogellenesen lefolytassa, tehát a pótmagánvádlót tévedésbe ejtette. Annak, hogy tisztában volt-e azzal, hogy ténylegesen kinek okoz kárt, nincs jelentősége. Ezért a másodfokú ítélet megváltoztatása, a vádlott bűnösségének megállapítása, és a jelentős időmúlás ellenére, figyelembe véve a cselekménnyel okozott súlyos következményeket is, vele szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt.

[9] A nyilvános ülésen jelen lévő pótmagánvádló a felszólalás lehetőségével nem kívánt élni.

[10] A védő perbeszédében utalt arra, hogy a csalás célzatos bűncselekmény, eshetőlegesen szándékkal, gondatlanul elkövetni nem lehet, célja a jogtalan haszonszerzés. A jelen eljárás tárgyát képező terhelti magatartás nem meríti ki a törvényi tényállási elemeket. Ha a vádlott szándéka a vámáru elvonása lett volna, akkor ebben kellett volna bűnösségét megállapítani, melynek a csalás csak egy részcselekménye lenne. A költségvetési csalás megállapításához azonban nem állt rendelkezésre elég bizonyíték. Nem tudhatta, hogy mi lesz a következménye a cselekményének. A pótmagánvádlóval, illetve annak cégével korábban is gazdasági kapcsolatban állt, mindig elszámoltak egymással problémamentesen. A védő büntetés kiszabására tett indítványa eltűzött.

[11] A védő viszonzválaszában kifejtettek szerint a költségvetési csalás miatti büntetőjogi felelősségre vonás hiánya nem zárja ki a vádlott csalás elkövetésében történő bűnösségének

megállapítását, a bűncselekmények tényleges alaki halmazatban állnak egymással, ugyanis a költségvetési csalásnak nem kizárólagos eszközcselekménye a csalás.

[12] A vádlott az utolsó szó jogán történő felszólalásában ártatlanságát hangoztatta.

[13] A pótmagánvádló és jogi képviselőjének másodfellebbezését az ítéltábla alaposnak találta.

[14] A harmadfokon eljáró ítéltáblának elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy az ügyben megnyílt-e a harmadfokú felülbírálat lehetősége vagy sem.

A Be. 615. § (1) bekezdése az első- és másodfokú bíróság ellentétes döntését kívánja meg a joghatályos másodperorvoslathoz. E törvényhely (2) bekezdés b) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette.

A Be. 810. § (2) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen a pótmagánvádló és – a pótmagánvádló hozzájárulásával – jogi képviselője fellebbezésre jogosult a harmadfokú bírósághoz.

A Be. 810. § (3) bekezdése szerint a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet; a (4) bekezdés rögzíti, hogy ha a pótmagánvádló az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata ellen a vádlott terhére nem jelentett be fellebbezést, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen csak a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése miatt fellebbezhet; az (5) bekezdés pedig kimondja, hogy a fellebbezést a pótmagánvádlónak írásban indokolnia kell. Az indokolást a fellebbezésre nyitva álló határidő alatt a másodfokú bíróságnál kell előterjeszteni.

Megjegyzést érdemel még, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet [Be. 809.§ (3) bekezdés].

Az iratok alapján megállapíthatóan a pótmagánvádló hozzájárulásával a jogi képviselő az elsőfokú ítélet ellen a vádlott büntetésének súlyosítása végett fellebbezett, ez pedig a vádlott terhére bejelentett jogorvoslat [Be. 595. § (2) bekezdés].

Emellett a pótmagánvádló és jogi képviselőjének másodfellebbezési jogosultságának joghatályossága a Be. 810. § (4) bekezdéséből is értelemszerűen következik.

Az ítéltábla a pótmagánvádló jogi képviselőjének az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezése tartalmára utalva rámutat arra, hogy a harmadfokú eljárásban a bűnösség megállapítása esetén nem érvényesült a súlyosítási tilalom.

[15] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpont alapján felülbírálta a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, és azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntésével összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint a b) pont értelmében az elsőfokú és másodfokú eljárást arra tekintet nélkül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. Emellett a Be. 618. § (2) bekezdése alapján hivatalból revízió alá estek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések is.

[16] Az ítéltábla ennek során elsőként – a fellebbezéstől függetlenül – vizsgálta az első- és másodfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét, elsődlegesen a Be. 607. § (1) bekezdésében, illetve 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések esetleges megvalósultát. E szabálysértések ugyanis feltétlenül, minden további vizsgálat nélkül a másod - illetve elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezik, ekként a további vizsgálatot szükségtelenné téve az ügy érdemi felülbírálatát kizárják.

[17] A Be. 618. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja a harmadfokú eljárásban a Be. 609. § (1) bekezdésben írt relatív eljárási szabálysértések vizsgálatát is előírja. Az eljárási törvény azonban e felülbírálathoz már nem társít döntési jogkört, ami azt jelenti, hogy az esetleges relatív eljárási szabálysértések harmadfokú bíróság általi megállapításának nincs az ítélet hatályon kívül helyezésére vezető következménye. A harmadfokú bíróság ugyanis kizárólag a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések miatt rendelkezhet a másod-, illetve az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése felől [Be. 625. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés]. Az eljárási szabálysértés reparálására szolgáló törvényi eszköz hiányában a harmadfokú bíróság tehát csak - legfeljebb - megállapítani tudja az első - és másodfokú eljárásban megvalósult, a bizonyítás törvényességét érintő relatív eljárási szabálysértést.

[18] Az eljárásjog felülbírálata során az ítéltábla megállapította, hogy feltétlen hatályon kívül helyezést indokló eljárási szabálysértés sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban nem történt.

[19] Mivel sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem tért ki rá, így szükséges utalni arra, hogy a Be. 790. § (2) bekezdésében, 791. § (1) bekezdésében és a 793. §-ában foglaltak figyelembevételével a pótmagánvád emelésére törvényesen került sor.

A fenti eljárási szabályok megtartásának ellenőrizhetősége érdekében szükséges annak rögzítése, és egyben az elsőfokú ítélet (2)-(5) bekezdésében írtak kiegészítése, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság 15000/458/2021.bü. számú határozatával az eljárás megszüntetésére a Be. 398. § (1) bekezdés c) pontja alapján került sor; a sértett az általa bejelentett panaszt elutasító ügyészégi határozatot 2022. október 4. napján vette át, melyet követően jogi képviselője útján 2022. december 6. napján terjesztette elő a vádindítványt. A vádindítvány benyújtására ez utóbbi időpontok alapján megállapíthatóan a Be. 791. § (1) bekezdésben írt két hónap határidő elteltét követően került sor. A határidő mulasztásával összefüggésben azonban a jogi képviselő a Be. 139. § (1) bekezdés szerint igazolási kérelmet terjesztett elő, melyet a (3) bekezdésben írtaknak megfelelően az elsőfokú bíróság helyesen fogadott el, majd a törvényi feltételek meglétére figyelemmel helytállóan döntött a vádindítvány elfogadásáról is.

[20] Szükséges annak megjegyzése, hogy a törvényszék 20. számú jegyzőkönyve 4. oldalán rögzítettek szerint a másodfokú bíróság az ügy érdemében a fellebbezés elbírálása

eredményeként végzéssel határozott, azonban az írásba foglalt rendelkező rész (ún. „kisítélet”) és az írásba foglalt indokolt ítélet a határozat megnevezését helyesen már ítéletként tartalmazza.

[21] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[22] Megalapozott tényállás esetén a harmadfokú eljárásban az irányadó tényállás az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás, azonban ennek részbeni megalapozatlansága folytán a másodfokú bíróság által helyesbített, illetve kiegészített tényállás, avagy a másodfokú bíróság által megállapított eltérő tényállás.

[23] Abban az esetben azonban, ha a másodfokú bíróság ítélete a harmadfokú eljárásra okot adó, a bűnösség körében ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, arra harmadfokú döntés a megalapozatlanság orvoslása nélkül nem alapozható.

[24] Az ellentétes döntés alapjául szolgáló tényállás részbeni megalapozatlansága kiküszöbölésére a harmadfokú eljárásban is sor kerülhet. Ha a hiánytalan vagy helyes tényállás megállapítására lehetőség van, akkor ennek megállapítására a harmadfokú bíróság hivatalból köteles, de ez a lehetőség jóval szűkebb, mint a másodfokú eljárásban.

Egyrészt a törvény kifejezett tilalma folytán a harmadfokú eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye [Be. 619. § (2) bekezdése], másrészt a harmadfokú bíróság a tényállás kiegészítését, helyesbítését, a tényállás megállapítása során történt helytelen ténybeli következtetés korrekcióját kizárólag az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján végezheti el [Be. 619.§ (3) bekezdése], majd a harmadfokú bíróság az ellentétes döntés alapjául szolgáló tények körében azok kiegészítésével vagy helyesbítésével megalapozottá tett tényállás alapján bírálja felül a másodfokú bíróság ítéletét.

[25] Az ügyben a másodfokon eljáró bíróság ítélete [14] bekezdésében rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés b) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan, mert a tényállást hiányosan állapította meg és az általa megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. A hivatkozott b) pont azonban nem hiányosságot, hanem részbeni felderítetlenséget takar, melynek megfelelően a bíróság a pótmagánvádló sértetti minősége megállapítása tekintetében bizonyítás felvétele mellett döntött és a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja szerint tárgyalásra tért át.

[26] A tényállás helyesbítése és kiegészítése körében tett megállapítások és a másodfokú bíróság erre vonatkozó indokolása alapján megállapítható, hogy a törvényszék az elsőfokú ítélet tényállását a Be. 592. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjaiban írt okokból, azaz annak részbeni hiányossága, felderítetlen és helytelen ténybeli következtetéseken alapuló volta miatt tartotta részben megalapozatlannak. A részbeni hiányosság részben a felderítetlenségre, részben az ügyiratok alapján megállapítható releváns tények rögzítésének elmaradására vezethető vissza.

[27] A részbeni megalapozatlanság a törvényszék által is hivatkozott Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtaknak megfelelően a tényállás kiegészítésével és helyesbítésével az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés, valamint a felvett bizonyítás alapján a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető.

Helyesen utalt továbbá a törvényszék a Be. 593. § (2) bekezdésben foglaltakra, melyek a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróságtól eltérő tények megállapítása esetén biztosítják a másodfokú bíróság számára az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékok eltérő értékelését, azzal a kikötéssel, hogy erre nem kerülhet sor a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróságtól eltérően megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékok tekintetében.

A fenti jogszabályi keretek között a törvényszék elvégezte a tényállás korrekcióját, melynek eredményeképpen a kiegészített és helyesbített tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó lett a másodfokú eljárásban.

[28] E tényállás azonban valójában nem vált teljeskörűen megalapozottá, fontos részekben továbbra is részlegesen megalapozatlan maradt. Az ítéltábla az ügy ténybeli felülbírálata során megállapította, hogy a másodfokú bíróság által helyesbített és kiegészített tényállás részben megalapozatlan, mert egyrészt hiányos, másrészt tényekből további tényekre helytelenül következtetett a törvényszék [Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiban írt okok].

A helyes tényállás azonban az elsőfokú, illetve másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, és a helytelen ténybeli következtetés az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető. Ezért az ítéltábla a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállást a következők szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

[29] A vádlott elsőfokú ítélet [20] bekezdésében rögzített előéleti adataiban annyi helyesbítés szükséges, hogy a Szegedi Törvényszék előtt folyamatban volt ügyben a hamis magánokirat felhasználása vétsége mellett az elítélésére helyesen *költségvetési* csalás büntette miatt került sor.

[30] A [23] bekezdést érintő helyesbítések, kiegészítések: a sértett nem, mint egyéni vállalkozóval, hanem mint áru fuvarozást végző cég alkalmazott tehergépkocsivezetőjével

került kapcsolatba a vádlottal, aki munkavégzése során rendszeresen vett át az cég1 Bt.-t képviselő személytől TC32 garanciajegyeket.

A vádlott a cég2 Kft.-nél meglévő munkaviszonya megszűntét követően egyéni vállalkozóként végezte az áru fuvarozást, ilyen minőségében változatlanul kapcsolatban állt a sértettel, illetve annak cégével.

2014. július 5. napján a 250 darab T009340 - T009589 sorszámú garanciajegyet egyéni vállalkozóként vette át az cég1 Bt. alkalmazottjától, korábban kötött garanciajegy felhasználási keretszerződés alapján. Ugyancsak egyéni vállalkozóként kötött garanciajegy felhasználási keretszerződést az cég1 Bt.-t képviselő pótmagánvádlól sértettel 2014. július 16. napján és ennek alapján további 75 darab T009810 - T009884 sorszámú garanciajegyet vett át.

[31] Az elsőfokú ítélet [27] bekezdése kiegészül azzal, hogy a cég3 Kft. alkalmazottai a vádlott által többek között a részükre átadott 215 darab T009340 – T0095554 sorszámú garanciajegyek birtokában bonyolították a vámeljárást. A vámhivatal dolgozói a vádlott által átadott iratok alapján 2014. július 22. napjának 23 órájától 2014. július 24. napjának hajnali időpontjáig végezték a vámeljárást, ekkor fejeződött be a garanciajegyek alapján a vámgarancia rögzítése a vámhivatal számítógépes rendszerében. A gépjárművön elhelyezték a vámzárát és útnak indították a vámárut a rendeltetési görög vámhivatalhoz 2014. július 31-i bemutatási határidővel.

A garanciajegyek felhasználását követően lépett be 2014. július 24-én az Európai Unió területére a vámáru a vádlott által vezetett gépjárművel. A vádlottnak azonban már a vám eljárás kezdeményezésekor, az ahhoz szükséges okiratok speditőr cég alkalmazottainak történő átadásakor sem volt valós szándéka a vámáru rendeltetési helyre történő eljuttatása. A garanciajegyeket annak ellenére használta fel, hogy tisztában volt azzal, hogy a vámáru rendeltetési helyre történő eljuttatásának elmaradása milyen következményekkel jár a vám biztosítékot nyújtó cég1 Bt.-re, illetve az annak fedezetét ténylegesen biztosító személyre nézve. A vádlott valós szándéka ismeretlen személy vagy személyek jogtalan vagyoni haszonszerzésének biztosítása volt, melynek megfelelően közreműködött abban, hogy a vámáru a vámterhek megfizetésére irányuló szabályok megsértése eredményeként ismeretlen helyre kerüljön.

[32] [30] bekezdés további kiegészítése: A NAV Csongrád Megyei Vám és Pénzügyőri Igazgatósága a 2015. június 10. napján kelt 3176645970 számú határozatával az cég1 Bt.-t is kötelezte 417.298.732 forint vám tartozás megfizetésére, azonban a NAV Dél-alföldi Regionális Vám-és Pénzügyőrség Főigazgatósága a 2015. szeptember 15. napján kelt 3849752068 számú végzésével megsemmisítette az elsőfokú határozatot és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Ezt követően a megismételt eljárásban került sor a NAV Csongrád Megyei Vám és Pénzügyőri Igazgatósága 2015. december 18. napján kelt határozatával a 417.298.732 forint vám tartozás L&G SPEED Bt. általi megfizetésére kötelezésére, a főkötelezett Terhelt fel egyetemlegesen. A NAV Dél-alföldi Regionális Vám-és Pénzügyőrség Főigazgatósága a 2017. november 15. napján kelt 2233637012 számú határozatával helybenhagyta az elsőfokú határozatot. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított közigazgatási perben a 2018. október 2. napján kelt 10.K. 27.067/2018/37. számú ítéletével a felperes cég1 Bt. keresetét elutasította.

[33] Az ítéltábla a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítélet [33] bekezdését követő, a vádlott kétséget kizáróan nem bizonyított tudatállapotára vonatkozó kiegészítését mellőzi.

[34] Az így kiegészített és helyesbített tényállás már megalapozott és irányadó a harmadfokú eljárásban a Be. 619. § (3) bekezdése értelmében.

[35] A törvényszék a másodfokú felülbírálat során helytállóan észlelte az elsőfokú ítélet részbeni felderítetlenségét és a felvett bizonyítás útján megnyugtatóan tisztázta, hogy az eljárás tárgyát képező cselekmény sértettjének pótmagánvádlól magánszemély tekintendő, mégpedig azért, mert a beltagsága mellett működő cégl Bt. által kötött bankgarancia szerződések biztosítékát a bank és a közte kötött óvadéki szerződések alapján az általa biztosított óvadék összege képezte, ez volt a fedezete a garanciajegyek kibocsátásának. A vádlotti cselekmény következtében a sértett az általa magánszemélyként biztosított óvadék összegét elvesztette, ezáltal közvetlen károsultja ő volt a cselekménynek. Az ezzel kapcsolatos megállapításokkal helytállóan egészítette ki a törvényszék az elsőfokú bíróság által rögzített tényállást.

[36] Ugyancsak helyes volt, ténybeli hiányosságot orvosolt a garanciajegyek 2014. július 5-i átvételi időpontjának rögzítése is a másodfokú bíróság részéről. Sem az első- sem a másodfokú bíróság nem észlelte azonban, hogy a vádlott az általa kezdeményezett árutovábbítási eljárás során nem a 2014. július 16-i, hanem a 2014. július 5-i szerződés alapján átvett TC32 garanciajegyeket használta fel. Ez egyértelműen megállapítható a garanciajegyek sorszáma alapján, melyeket rögzítenek a szerződések és a vámhivatali okirat is.

Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet [23] bekezdését ezen további adatokkal is kiegészítette.

Emellett ugyancsak a rendelkezésre álló szerződések, adóhatósági megkeresésre adott válaszok, továbbá a vádlott és sértett vallomása alapján rögzítette, hogy a vádlott milyen minőségében került munkakapcsolatba a sértettel, illetve, hogy az eljárás tárgyát képező cselekmény idején már egyéni vállalkozóként végezte az áru fuvarozást, korábbi munkavégzése során is rendszeresen vett át a sértetti céget képviselő személytől TC32 garanciajegyeket. Mindezen tényeknek a vádlotti szándék megítélése tekintetében van jelentősége.

[37] Helytállóan ismerte fel a másodfokú bíróság, hogy a tényállás részét kell képeznie annak is, hogy a vádlott hamis okiratokat használt fel az árutovábbítási eljárás során, fuvarozóként valótlánul azt a céget megjelölve, amelytől a gépjárművet bérelte. Szükséges volt azonban annak rögzítése is, hogy mettől meddig zajlott az általa megbízott speditőr cég nevében eljáró személyek tevékenysége nyomán a garanciajegyek alapján a vámgarancia rögzítése a vámhivatal számítógépes rendszerében, különös tekintettel arra, hogy a későbbiekben kifejtett indokokra tekintettel az ítéltábla tényből tényre történő következtetés

útján a vádlott árutovábbítási eljárás során kifejtett magatartását tekintette a csalás tényállási elemét képező megtévesztési magatartásnak.

[38] A vámhivatali eljárás során készült okiratok alapján továbbá a tényállás részévé tette az ítéltábla azt a jelentős tény is, hogy a vádlottnak a vámáru a rendeltetési görög vámhivatalnál 2014. július 31-ig kellett bemutatnia, hiszen ezen határidő elmulasztása eredményeként tekintendő a vámáru vámeljárástól elvontnak, mely végső soron a sértetti kár bekövetkeztéhez vezetett.

[39] Részben helytálló gondolatmenet nyomán helyesbítette a törvényszék az elsőfokú bíróság azon ténymegállapítását, hogy a vádlott által fuvarozott szállítmány Magyarország területét nem hagyta el, ehelyett helyesen rögzítve, hogy kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy mi lett a vámáru sorsa, illetve, hogy az elhagyta-e Magyarország területét.

A vámáru Magyarország területére történő belépését követően az országon belüli mozgása a törvényszék ítélete [24] bekezdésében rögzítettek szerint megállapítható, és az is, hogy utoljára bizonyítottan a szlovén határhoz közeli pihenőhelyen járt a járműszerelvény.

Az elsőfokú ítéletben írtaktól eltérően azonban abból a tényből, hogy sem a szlovén, sem a horvát informatikai rendszerben nem került sor nyilvántartásba vételére, nem következik kétséget kizáró módon, hogy Magyarország területét nem hagyta el. Helyesen utalt a törvényszék arra, miszerint nem zárható ki, hogy végül más útvonalon hagyta el az országot, azonban az a felvetése, hogy akár Ausztriába is elmehetett, valóban minden ténybeli alapot nélkülöző, pusztán elméleti feltételezés.

[40] Egyetértett az ítéltábla a pótmagánvádló jogi képviselőjének azon álláspontjával, hogy jelen ügyben nem annak van perdöntő jelentősége, hogy a vámáru elhagyta-e Magyarország területét, hanem annak, hogy a vámu területét a vámszabályoknak megfelelő, igazolható módon nem hagyta el. Ennek elmaradása vezetett ugyanis a vámgarancia érvényesítésére, a sértetti kár bekövetkeztére.

[41] Mindenképpen szükséges továbbá azoknak a közigazgatási határozatoknak a tényállásban szerepeltetése, amelyek megállapították az cég1 Bt. vámteher fizetési kötelezettségét, és amelyekre figyelemmel a bank 2016. május 6. napján teljesítette a kifizetéseket a NAV részére a sértett által letétbe helyezett összegből. Ez utóbbi időpont egyben a kár bekövetkeztének ideje is. E körben az ítéltábla csupán további kiegészítéseket tett a rendelkezésre álló határozatkidománnyok alapján, többek között rögzítve azt is, hogy a vádlott az őt kötelező határozattal szemben fellebbezéssel nem élt.

[42] A másodfokú, illetve a harmadfokú felülbírálat alapján tett kiegészítések és helyesbítések eredményeképpen a felülbírált tényállás kétségkívül alkalmas annak megállapítására, hogy a vádlott a vámáru elvonta a vámeljárástól, annak tudatában, hogy a garanciajegyek felhasználását követő jogszerűtlen magatartásának egyenes következménye lesz az, hogy a garanciát biztosító személy elveszti annak fedezetét. Az évek óta külföldi

áru fuvarozást végző, a sértett cégével korábban is több garanciajegy felhasználási-keretszerződést kötő, a garanciajegyeket a vám eljárások során rendszeresen felhasználó vádlott tudata kétségkívül kiterjedt magatartása ezen következményére.

A vádlott ugyan az eljárás során végig kitartott azon állítása mellett, hogy a vámáru leszállította a görög rendeltetési helyére, azonban szavahihetősége az első- és másodfokú ítéletekben részletezettek szerint egyértelműen megdőlt, gyakorlatilag védekezésének egyetlen érdemi eleme sem volt elfogadható. Csak utal az ítéltábla arra, hogy a görög rendeltetési hely, de a szlovén informatikai rendszer sem igazolta vissza állításait, sőt azokat cáfolta, védekezésével szemben a rőszkei határkirendeltségen készült okiratok szerint váltótársa nem volt, hamis bélyegzővel ellátott okirattal kívánta igazolni a vámáru rendeltetési helyen történő bemutatását, viszont nem tudott egyetlen okiratot sem bemutatni annak igazolásául, hogy milyen útvonalon keresztül jutott el a görög rendeltetési helyre, de az is megállapítható, hogy az állítólagosan érintett országok vámhivatalainak egyikében sem mutatta be a vámáru. Az sem tisztázott továbbá, hogy a Magyarországra történő belépést követően miért tartott az M5-ös autópálya lajósmezsei pihenőhelyétől csaknem 6 óra hosszáig az M7-es autópálya martonvásári pihenőhelyének elérése, hol járt, mit csinált a kieső időben.

Nem kétséges, hogy magatartásának célja jogtalan haszonszerzés volt. Mivel az ügyben nem merültek fel arra vonatkozó adatok, hogy akár a vámáru tulajdonosa, akár annak vevője, vagy bárki más személy feljelentést tett volna a vámáru „eltűnése” miatt, az is megállapítható, hogy a vádlott más személy vagy személyek jogtalan haszonszerzése érdekében cselekedett, amikor a vámáru a vámterhek megfizetésének kötelezettsége alól elvonta. Ez utóbbi személy vagy személyek kiléte az eljárás során ismeretlen maradt.

[43] A benyújtott pótmagánvád kereteire figyelemmel az ügyben azt kellett eldönteni, hogy a megállapított tények alapján kétséget kizáró bizonyosságú ténymegállapítás tehető-e arra nézve is, hogy a vádlottat már a vám eljárás kezdetét megelőzően is jogtalan haszonszerzési szándék vezérelte. Ez utóbbi szándék, mint a csalás törvényi tényállási eleme kapcsán az ítéltábla már itt szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy az irányulhat akár az elkövető, azaz a megtévesztő magatartást kifejtő személy, de akár az elkövetőtől független, harmadik személy jogtalan haszonszerzésére is.

[44] Az ügyben a törvényszék a Be. 7. § (4) bekezdésre hivatkozással azért hozott felmentő rendelkezést, mert álláspontja szerint kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy a vádlottnak már az cég 1 Bt.-vel 2014. július 16. napján a TC32 garanciajegyekre vonatkozó szerződés megkötésekor sem állt szándékában a garanciajegyek jogszerű, törvényes vámügylethez vámbiztosítéskul történő felhasználása, a célja eleve jogellenes ügylethez történő felhasználásra irányult. Az eljárás során tehát nem nyert bizonyítást az, hogy a vádlott jogtalan haszonszerzési céllal pótmagánvádlólt tévedésbe ejtette volna.

[45] A másodfokú bíróság következtetésével ellentétben azonban az ítéltábla eltérő ténybeli és jogi következtetést vont le az ügyben a tényállásban megállapított tényekből.

[46] A vámeljáráásra vonatkozó szabályok megszegése önmagában büntetőjogi felelősség megállapításához nem vezethet, mert a büntetőjog nem a vámjogi kötelezettség pusztán teljesítését szankcionálja. Jelen esetben viszont a vádlottnak már az árutovábbítási folyamat kezdetekor eleve nem volt szándéka az árutovábbítás szabályszerű lefolytatása, és ennek folyományaként tévesztette meg a szándéka tekintetében a vámeljáráásban közreműködő személyeket.

[47] Elsőként szükséges hangsúlyozni, hogy a vádlott nem a 2014. július 16. napján, hanem a már korábban, a 2014. július 5. napján kötött szerződés alapján átvett garanciajegyeket használta fel a 2014. július 22-i vámeljáráás során. Mivel közte (korábban az általa képviselt cégek, majd, mint egyéni vállalkozó) és a sértett által képviselt cég között évek óta folyamatos üzleti kapcsolat állt fenn, figyelembe véve a vámáru fuvarozásának bonyolításához szükséges gépjárműre általa kötött bérleti szerződés 2014. július 21-i keltét is, valóban nem vonható megalapozott következtetés arra, hogy már a keretszerződés megkötésének időpontjában a megtévesztési, jogtalan haszonszerzési szándék vezette.

[48] A megtévesztő magatartást viszont nem csak a későbbi sértett irányába lehet kifejteni, tehát a megtévesztett személy és a csalás sértettjének személye nem feltétlenül ugyanaz. Jelen ügyben az ítéltábla álláspontja szerint a vámeljáráás kezdetekor, a garanciajegyek felhasználásakor a vádlott már a megtévesztés, jogtalan haszonszerzés szándékával járt el. Az általa megtévesztett személy, illetve személyek pedig a vámeljáráást ténylegesen bonyolító, illetve az általa átadott garanciajegyek alapján a vámgaranciát a vámhivatal számítógépes rendszerében rögzítő személyek voltak. Ezek a személyek tevékenységüket abban a téves hiszemben végezték, hogy a vádlott az árutovábbítási eljárást a vámunióba történő belépést követően a jogszabályoknak megfelelően fogja bonyolítani, és a vámárut leszállítja a rendeltetési helyére a vámáru vámunióból történő kiléptetése céljából.

[49] A büntetőeljárásban a bizonyításnak azokra a tényekre kell kiterjednie, amelyek a büntető anyagi és eljárási szabályok szempontjából jelentősek. A vád tárgyává tett magatartások szempontjából szóba jöhető törvényi tényállások határozzák meg a bizonyítandó tények körét. Ez a követelmény az irányadó tényállás alapján érvényre jutott.

[50] Az érkezési (indító) vámhivatalnál a vádlott által rendelkezésre bocsátott okiratok, köztük a garanciajegyek és a rendeltetési hely megnevezését tartalmazó okiratok alapján indult meg a vámeljáráás és került sor a vámgaranciára figyelemmel a vámteher megfizetése nélkül a vámáru vámkezelést követő Európai Unió területére belépésére. A vámgarancia biztosítása nélkül ez nem is történhetett volna meg.

[51] A tévedésben lévő személyek a speditőr cég, a vámhivatal alkalmazottai voltak, akiknek tevékenysége révén a vádlott a vám megfizetésének elkerülése érdekében az árutovábbítás intézményét kihasználva kikerülte a vámkezelés befejezését, ami által a vámterhet a vámgaranciát nyújtó cég1 Bt.-nek kellett viselnie, mivel a vámbiztosítékot az

indító vámhivatalnál ő biztosította. A garanciát biztosító társaság vámteher fizetésre kötelezése, valamint annak a sértett által letétbe helyezett összegből történő kifizetése pedig csak utólag, azt követően történhetett, hogy a vámáru vámunióból kiléptetése hitelt érdemlő módon nem nyert igazolást. A vámellenőrzés alóli elvonással együtt a vádlott a jogtalan haszonszerzés céljával végrehajtott megtévesztéssel tehát a sértettnek kárt okozott.

[52] A vámáru Unióba történő beléptetését végző vámhivatalnál (röszkei határkirendeltség) történt a cég3 Kft. speditőr cég vámeljárást bonyolító alkalmazottainak és a vámhivatali alkalmazottak tévedésbe ejtése tehát a vádlott részéről. Ettől eltérő helyen és időben az irányadó tényállás szerint a rendeltetési (görög) vámhivatalnál történt meg 2014. július 31-én a vámáru vámellenőrzés alóli elvonása, hiszen eddig az időpontig kellett volna azt a vádlottnak a vámunióból kiléptetnie ennél a vámhivatalnál. Majd ezt követően történt a vámgaranciához szükséges fedezetet nyújtó sértett kárának bekövetkezése, amely időpont a vámtehernek a bankgaranciával biztosított 119.566.731 forintnak a bank által a számláról a NAV részére történő kifizetése teljesítésének időpontja, azaz 2016. május 6. napja. A tényállásszerű csalási cselekmény a költségvetés sérelmére elkövetett vámérdeket sértő bűncselekménytől eltérően, attól külön cselekményként valósult meg. A költségvetési csalás minősítésének alapja pedig az a vagyoni hátrány lenne, amely a teljes vámteher összegének, azaz 417.298.732 forintnak felel meg, melyből az érvényesített bankgaranciára tekintettel 119.566.731 forint megtérült.

[53] A másodfokú bíróság álláspontjától eltérően arra is megnyugtató jogi következtetés vonható, hogy a vádlottnak már a vámeljáráás kezdeményezésekor sem állt szándékában az árutovábbítási eljárás szabályos lefolytatása, a vámáru rendeltetési helyre történő eljuttatása, mindezen kötelezettségeit pedig az eljárás során ismeretlen személy vagy személyek részére jogtalan haszonszerzés érdekében szegte meg, annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy ez milyen következményekkel fog járni a vámgaranciát nyújtó sértetti cégre nézve.

[54] A vádlott szándékára az általa tanúsított magatartás előtt és az után kifejtettekben, összességében lehet és kell levonni következtetést, ennek alapján nyílik lehetőség valamennyi bizonyíték együttes értékelése alapján a vámeljáráás indításakor fennálló megtévesztési szándékára vagy annak hiányára vonatkozó ténybeli megállapítások megtételére (Kúria Bhar.302/2019/20. [113]). Ezen szándék megállapítására következtetési alapot adhat - de nem önmagában - az elkövető életvitele, annak bűnöző jellege, jövedelmi helyzete is [EBH2007. 1585.; EBH2006. 1490.].

[55] A vádlott már a fuvarszköz bérleti díját sem saját maga fizette, vallomásából és a bérbeadó cég által küldött válaszokból kitűnően homályban maradt a bérleti díjat fizető személye, mely erősíti azt a megállapítást, hogy ismeretlen megbízók állhattak az ügylet háttérében, figyelemmel arra is, hogy a vádlott bankszámláin az elkövetés időszakában gyakorlatilag semmilyen összeg nem volt, amelyből egyéni vállalkozóként fedezhette volna a fuvarozás költségeit. Az eljárás során nem derült fény a vádlottat a fuvarozással megbízó személyére sem, erről a vádlott nem nyilatkozott. Annak sincs nyoma, hogy akár az áru feladója, akár a vevője munkadíjat fizetett volna a fuvarozást egyéni vállalkozóként végző

vádлотtnak. A vádlotti jogtalan haszonszerzési szándékra utal továbbá, hogy a vámeljáras során nem saját személyét tüntette fel az okiratokon fuvarozóként. Ezek a tények egyértelműen arra engednek következtetni, hogy már a garanciajegyek felhasználását megelőzően tudta, hogy illegális cselekményt fog elkövetni, ezért saját és megbízói személyét is próbálta homályban tartani.

Utólag, a vámunió területére történő belépést követően tanúsított magatartása is az előzetes csalási szándékra utal. Annak ellenére ugyanis, hogy évek óta tartó üzleti és munkakapcsolatban állt a sértettel, nem értesítette őt arról, hogy a rendeltetési helyre nem fog megérkezni a vámáru, sőt a sértetti vallomás alapján megállapíthatóan a határátlépést követő 2-3 nap múlva a sértettnek telefonon keresztül azt állította, hogy már Görögországban van, holott ezt kétséget kizáróan cáfolták a bizonyítékok. Később hamis okirattal próbálta bizonyítani a vámáru rendeltetési helyre történő eljuttatását. 2014. július 27-én, tehát csak a vámáruval Magyarország területére történő belépést követő három nap múlva jelentkezett be Bari kikötőjébe, de ott ténylegesen nem jelent meg a szállítmánnyal.

[56] Az Egységes Árutovábbítási Eljárás EK–EFTA Vegyes Bizottságának 2000. december 20-i 1/2000. számú határozata kihirdetéséről szóló 275/2000. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) 32. Cikke szerint a fuvarozó minden egyes átléptető vámhivatalnak bemutat egy határátlépési igazolást, amelyet a III. Függelékben található mintának megfelelő formanyomtatványon állítanak ki, amit az átléptető vámhivatal megőriz; az átléptető vámhivatalok, amennyiben azt szükségesnek tartják, megvizsgálják az árut; amennyiben a továbbítási nyilatkozat 4. és 5. példányain feltüntetett átléptető vámhivatal helyett egy másik átléptető vámhivatalon keresztül történik a szállítás, akkor a ténylegesen használt átléptető vámhivatal haladéktalanul megküldi a határátlépési igazolást az eredetileg tervbe vett átléptető vámhivatalnak.

Jelen ügyben a vádlott bár azzal védekezett, hogy az előre tervezett útvonalon eljuttatta a vámárut a rendeltetési helyére, a Rendelet szerinti kötelezettségei betartására nem hivatkozott, azt igazoló okiratok sem léteznek.

[57] Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy korábbi munkáltatójának nyilatkozata szerint az ő alkalmazásában állva is előfordult, hogy a vádlott hasonló ügybe keveredett. Korábban számvitel rendjének megsértése és magánokirat-hamisítás miatt is sor került büntetőjogi felelősségre vonására, de az utóéleti adatai is azt támasztják alá, hogy nem áll távol tőle a hasonló cselekmények elkövetése.

[58] Végül az ésszerűség követelményének, a logikának is ellentmond a másodfokú bíróság azon feltevése, hogy a vádlottat az eljárás során ismeretlenül maradt személy mindenféle előzetes egyeztetés nélkül, csak a vámáruval Magyarországra történő belépést követően utasította a vámszabályok megszegésére, csupán remélve, hogy a vádlott kockáztatja saját fizetési kötelezettségének megállapítását is, és a vámárut ismeretlen helyre szállítja. Ebben a feltételezett esetben ugyanis megbízói nem tudhatták volna, hogyan reagál az utasításra, értesíti-e a sértettet (mely egyébként szerződésben írt kötelezettsége), netán feljelentést tesz. Az pusztá feltételezés tehát, hogy a legálisan, mindent szabályosan, jogkövető módon fuvarozási tevékenységet végző egyéni vállalkozót a fuvarozási tevékenység megkezdését követően, mintegy bízva feltétlen együttműködésében, menet

közben utasítja bárki arra, hogy szegje meg a garanciajegy felhasználási szerződést és a vámjogi előírásokat.

[59] A csalás bűncselekménye csak a passzív alany megtévesztését tekintve célzatos bűncselekmény, azaz a jogtalan haszonszerzési célzatnak a passzív alany tévedésbe ejtésével vagy tévedésben tartásával kapcsolatban kell fennállnia. A csalás passzív alanya viszont nem feltétlenül azonos a bűncselekmény sértettjével, tehát azzal a természetes vagy jogi személlyel, akinél a kár bekövetkezik. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a csalás esetében az elkövető részéről a jogtalan haszonszerzés célzatos, tehát kizárólag egyenes szándékot feltételez, de a károkozási szándék akár eshetőleges is lehet.

[60] Az megállapítható továbbá jelen ügyben, hogy a cselekmény célja nem a sértett, vagy cége részére károkozás, hanem az állam sérelmére a vámterhek megfizetésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségek megszegésével jogtalan előnyhöz jutás volt. Ennek kivitelezése nem esetleges, azt szükségszerűen meg kell előznie az együttműködő fuvarozó személy „beszervezésének” is.

[61] A vádlottnak nem kellett kifejezetten kívánnia azt, hogy a tévedésbe ejtő magatartása a biztosítékot nyújtó sértett vagyonában károsodást okozzon. Elégséges volt annak a tudata is, hogy a megtévesztéssel ok-okozati kapcsolatban a vámgaranciát nyújtó társaság és az azt ténylegesen biztosító személy károsodhat. Mivel ő volt a vámeljárásban a főkötelezett, akit elsősorban terhel a vámteher megfizetésének kötelezettsége, de tisztában volt azzal, hogy ezen kötelezettségének nem fog, anyagi helyzete révén nem is tud eleget tenni, tudta azt is, hogy a bankgarancia vállalására figyelemmel az annak fedezetét biztosító személy károsodása szükségszerű lesz, annak ellenére, hogy a vámhatóság a vámgaranciát nyújtót és őt, mint főkötelezettet egyetemlegesen fogja kötelezni a vámteher megfizetésére, de azt csak a sértett cégen fogják behajtani (Kúria Bhar. 1142/2013/18.). Annak a vámeljárásban tehát nincs jelentősége, hogy ki a vámáru tulajdonosa, mivel a főkötelezett a vámárut vámeljárásra bemutató személy.

[62] A vámérdeket sértő bűncselekmény (költségvetési csalás) és az annak eszközcselekményeül szolgáló csalás bűncselekménye között nincs szükségszerű kapcsolat. A vámáru vámellenőrzés alóli elvonása vagy ezzel egyenértékűen a költségvetési pénzeszköz vonatkozásában tévedésbe ejtéssel megvalósított hátrányokozás egyaránt megvalósulhat a csalás eszközcselekménye nélkül is. Ekként tehát a két bűncselekmény cél-eszköz viszonya nem teszi látszólagossá az anyagi halmazatot.

[63] A Rendelet 114. Cikk a) pontja értelmében tartozás keletkezik, ha az árukat az egységes árutovábbítási eljárásból jogellenesen elvonják; a (2) bekezdés a) pont szerint pedig a tartozás az áruk elvonásának időpontjában keletkezik.

[64] A magánszemély sértett tekintetében pedig a csalással okozott kár csak azáltal következett be, hogy az általa letétbe helyezett összegből a bankgaranciát nyújtó bank a bankgarancia összegét a NAV-nak átutalta.

[65] A csalás büntette minősítésnél irányadó kár az óvadéki szerződés alapján a sértett, mint magánszemély által biztosított összegből a NAV részére kifizetett 119.566.731 forintnak felel meg.

[66] A pótmagánvád tárgyává tett történeti tények leírása tartalmazta azokat a konkrét tényeket, amelyek alkalmasak a vádlott indítványozott büntetőtörvénybe ütköző cselekménye megállapítására. A vád keretei között megállapított tényállás a bűncselekmény tárgyi oldali ismérveit olyan részletességgel tartalmazta, amelyből az alanyi oldal szükséges elemeire is alapos következtetést lehetett levonni. Tehát a pótmagánvád tárgyává tett bűncselekmény alanyi és tárgyi ismérvei a vádindítványban és az annak keretei között megállapított tényállásban is egyértelműen felismerhetők (BH2017.84). A vád tárgyává tett cselekmények történeti tényállásának leírása határozza meg a vád kereteit (BH2006. 281.).

[67] Az ítéltábla utal arra, hogy nem értékelhető a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tett-azonosság keretei között a vádiratban le nem írt tényt is megállapít és a cselekményt ennek figyelembevételével értékeli.; a vádelv ugyanis nem jelent minden részletre kiterjedő azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított történeti tények között (annál is inkább, mivel a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, és az eltérő minősítés, eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben. A bizonyítás eredményéhez képest tehát, például az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, eredménye, indítéka vagy a sértett személye, illetve a megtevesztett személy tekintetében eltérhet a vádbeli ténymegállapításoktól anélkül, hogy ezzel a vádelvet sértene (EBH2015. B.10., EBH2015. B.13., EBH2011.2385., BH2005.242., ÍH2016.7., BH2017.84).

[68] A másodfokú, illetve a harmadfokú eljárásban ugyan az elsőfokú, illetve a másodfokú ítéleti tényállás az irányadó; azt azonban a másodfokú, illetve a harmadfokú bíróság kiegészítheti, illetve helyesbítheti; a tényállás ezekkel a kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel irányadó a felülbírálat során. Nem jelenti a vádon túlterjeszkedést, ha a bíróság a tényállás hiánytalan tisztázása érdekében az egyes rész körülmények tekintetében eltér a vádtól (BH2014.136.). A következetes bírói gyakorlat szerint a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét, idejét stb. Ugyanakkor nem jelenti a vádelv sérelmét, ha a bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás ugyan nem fedi teljesen a vádiratban leírt tényeket, de a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemeit alkotó tények tekintetében annak megfelel, ezért a tettazonosság keretein belül marad (Kúria 1. BK véleménye).

[69] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság határozatát megváltoztatta, és a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott, de az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy kárt okozó csalás büntetében a Be. 563. §-ára figyelemmel, a Be. 564. § (1) bekezdése szerint.

A kár mértékére vonatkozó, és ennél fogva a csalás további minősítésének megalapozásához szükséges törvényhelyek azonos tartalommal voltak hatályban az elkövetéskor és az elbíráláskor is: a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontja szerint a kár ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között jelentős.

[70] Az ítéltábla vizsgálta a vádlott terhére megállapított kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetleges elévülését, mint a Btk. 25. § b) pont szerinti büntethetőséget megszüntető ok fennálltát. A Btk. 26. § (1) bekezdés értelmében a büntethetőség – a (2)–(3) bekezdésben meghatározottak kivételével, illetve az egyes bűncselekmények elévülésének kizárásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában – elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább öt év elteltével. A Btk. 27. § a) pont szerint az elévülés kezdő napja befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul. Ez jelen ügyben a kár bekövetkezte, azaz 2016. május 16. napja. Az elévülést azonban a Btk. 28. § (1) bekezdés értelmében megszakította a sértett által 2021. november 5. napján a vádlott ellen tett feljelentés nyomán a nyomozás 2022. augusztus 15. napján történő elrendelése, majd a nyomozás megszüntetését követően a pótmagánvád 2022. december 6. napján történt benyújtása is. Így a nyolc év elévülési időre figyelemmel megállapítható, hogy a büntethetőségi ok nem áll fenn.

[71] Mivel az ítéltábla a másodfokú ítélet felmentő rendelkezésének megváltoztatásával megállapította a vádlott bűnösségét, a jogkövetkezmények alkalmazásáról is döntenie kellett. Ennek során nem az elsőfokú bíróság büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezéseit bírálta felül, hanem önállóan szabott ki a vádlottal szemben büntetést.

[72] Az ítéltábla a büntetés kiszabása során enyhítő körülményként értékelte a vádlott családos állapotát, valamint a bűncselekmény elkövetésétől a harmadfokú elbírálásig bekövetkező 12 évet megközelítő időmúlást, megállapítva azonban, hogy az eljáró bíróságok az eljárást időszerűen folytatták le, így a büntetőeljárás elhúzódása nem értékelhető további enyhítőként. Ugyanakkor súlyosító körülményként kellett figyelembe venni a vádlott büntetett előéletét, azt, hogy az újabb bűncselekményt próbára bocsátás intézkedés hatálya alatt követte el (Vásárosnaményi Járásbíróság előtt folyamatban volt ügy).

[73] A fentiek szerinti büntetéskiszabási körülmények mellett az ítéltábla megítélése szerint a vádlottal szemben a Btk. 34. § szerinti határozott ideig tartó szabadságvesztés szolgálja megfelelően a Btk. 79. § szerinti büntetési célokat, azaz a társadalom védelme érdekében annak megelőzését, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A tényszerűen bekövetkező igen nagymértékű, az elévülési időt is jóval meghaladó időmúlásra figyelemmel a büntetés tartamát a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti 5 év középértéktől elmaradó, a büntetés alsó határával egyező 2 évben, míg végrehajtási

fokozatát a Btk. 35. § (1) bekezdésben és a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontban írtak szerint börtönben állapította meg. A kellő visszatartó hatás elérése érdekében a szabadságvesztés mellett a vádlottal szemben a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdésében, valamint 51. §-ban foglaltakra figyelemmel pénzbüntetést is kiszabott, napi tételeinek számát 300 napi tételben, míg egy napi tételét 1.000 forintban határozva meg. Rendelkezett továbbá a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § alapján.

[74] A szabadságvesztés büntetés célja annak tényleges végrehajtása nélkül is elérhető, ezért annak végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése szerint felfüggesztette. A próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdésben meghatározott keretek között a szabadságvesztés tartamához is igazodóan 3 évben határozta meg. A büntetés végrehajtásának esetleges elrendelése esetére a Btk. 38. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja szerint rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

[75] A Btk. 102. § (1) bekezdése szerint a bíróság az elítéltet előzetes mentesítésben részesítheti, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes. Az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően alapvetően a terhelt személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő. A büntetett előéletű, a jelen eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetése óta is többször elítélt vádlottat az ítéltábla nem tartotta érdemesnek az előzetes mentesítésre.

[76] A nyomozás során az írásszakértői vélemény elkészítésével összefüggésben felmerült bűnügyi költség a Btk. 574. § (1) bekezdése és 145. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bűnösnek kimondott vádlottat terheli.

[77] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a Be. 620. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen eljárva a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) és (2) bekezdései alapján megváltoztatta, a vádlott bűnösségét megállapította és vele szemben büntetést szabott ki, egyebekben a Be. 623. § szerint helybenhagyta a másodfokú ítéletet. Megjelölte az elsőfokú bíróság által tartott további érdemi tárgyalási nap időpontját és azt, hogy az utolsó tárgyalási napon már csak ítélethirdetésre került sor, továbbá feltüntette a vádlott aktuális lakcímét.

[78] A harmadfokú bíróság határozata elleni fellebbezés a Be. 615. §-ban írtakra figyelemmel kizárt.

Debrecen, 2026. április 14.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.109/2025/20. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen harmadfokú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. április 14.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke